

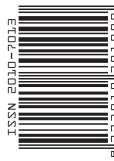
**МАҲАЛЛАНИНГ
АСЛ НОМИНИ
АСЛИДА
КИМ ҚУЯДИ?**

6

**ИНСОН АЪЗОЛАРИ
ТРАНСПЛАНТАЦИЯСИ
ҚОНУН БИЛАН
ТАРТИБГА СОЛИНДИ**

7

Маҳалла

www.xolisnazar.uz @xolis_nazar @xolisnazar

ШАНБА, 14 МАЙ, 2022 ЙИЛ № 19 (2053)

«МАҲАЛЛА — ХАЛҚНИНГ ФИКРИ ДЕГАНИ, ХАЛҚНИНГ ИСТАГИ ДЕГАНИ»

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ислохотларнинг жойлардаги ижроси, аҳоли ҳаёти билан яқиндан танишиш мақсадида 12-13 май кунлари Фарғона вилоятида бўлди.

Давлатимиз раҳбари Фарғона вилоятига ташрифини Олтиариқ туманидан бошлади. Президентимиз туман чеккасидаги минг гектар адирликда ташкил этилган узумчилик ва боғдорчилик плантацияси келиб кўрди. Узлаштирилган майдонларнинг 560 гектарида тоқзор барпо этилиб, «хусайни», «келинбармоқ», «ризамат», «кишмиш» каби харидоргир узум навлари экилмоқда. 300 гектарлик интенсив боғда олма, гилос, ўрик кўчатлари ўтказилмоқда. Қатор ора-ларига тарвуз экилган.

— Бу боғ ва тоқзорлар аҳолига хусусийлаштириб берилади. Мулкдор қанча кўп бўлса, масъулият кўп бўлади, харидорларнинг, чет эллик ҳамкорларнинг тадбиркорга ишончи бўлади, одамлар кўпроқ даромад олади, — деди Президент.

Президентимиз Фурқат туманидаги «Уста Юсуфжон наққош» оилавий корхонасида бўлди. Корхона раҳбари Муҳаммадали Юнусов миллий ёғоч ўймакорлиги мактабининг муносиб давомчиси. Унинг ишлари юртимиздаги кўплаб мақбара ва янги мажмуаларга кўрк бағишлаган. Қўлигул хунарманд Ўзбекистон халқ устаси унвонига сазовор бўлган.

Шавкат Мирзиёев Бувайда туманида қурилган мебелсозлик мажмуаси, Учкўприк туманида бунёд этилаётган Енгил саноат ва логистика маркази, Марғилон шаҳрида ташкил этилган Ёшлар саноат ва тадбиркорлик зонаси, Тошлоқ туманидаги «Агро imrex valley» масъулияти чекланган жамияти фаолияти билан танишди. Бу ердаги шароитлар кўздан кечирилди. Давлатимиз раҳбари корхоналардан бирида ишлаётган аёллар билан суҳбатлашди.

— Инсон кадрини улуғлаш бўйича ҳаракатларимизда аёлларга алоҳида аҳамият қаратаймиз. Аёл бу — оила дегани, баркамол фарзандлар дегани. Нима учун «Аёллар дафтари» ташкил қилдик? Ҳар бир эҳтиёжманд хотин-қизга эътибор қилиш учун. Сизнинг ҳам баъзиларингиз «менинг қўлимдан келмайди» деб ўйлаган бўлишингиз мумкин. Қила олар экансиз-ку. Сизларда мана шундай ишонч бўлиши учун, қизларимиз касб-хунарли бўлиши учун бундан кейин ҳам ҳамма имкониятларни ишга соламыз, — деди Шавкат Мирзиёев.

Ташрифнинг иккинчи кuni Фарғона шаҳрида вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш масалалари бўйича йиғилиш ўтказилди. Давлатимиз раҳбари вилоятда мутасаддилар иштирокида сайёр қабуллар ўтказилгани, уларда кўтарилган муаммоларнинг кўпи

маҳаллий даражада эканига эътибор қаратди.

— Бу ерга келишдан олдин қабуллар ташкил қилдик. Аҳоли мурожаатларининг 45 фоизи жойида ҳал қилинган. Бу яхши ва биз бу амалиётни давом эттирамиз. Лекин савол туғилади: ҳоким, сектор раҳбарлари нима қилган? Бундай масъулиятсизлик, одамларни овора қилишга чек қўйиш керак, — деди Президент.

Аҳоли ташаббуслари кўллаб-қувватланиб, ҳар бир маҳалланинг ихтисослашуви ривожлантирилиши, жорий йилда 147 минг фуқаро бандлигини таъминлаш учун 1 триллион сўмдан зиёд маблағ йўналтирилиши айтилди.

— Ҳамма соҳада маҳалла тизимининг ролини оширяймиз. Маҳалла халқнинг фикри дегани, халқнинг истаги дегани. Бунинг учун ҳуқуқий асос яратдик. Фарғона вилоятида 1062 та маҳалла бор. Ҳокимдан тортиб маҳалла раисигача бирлашиб, тегишли ташкилотларни жалб этиб, одамларнинг оғирини енгил қилиши керак. Фарғона бу масала бўйича ҳам намуна бўлиши керак.

Давлатимиз раҳбари маҳаллаларни ривожлантириш, ижтимоий масалаларни ҳал этишда тадбиркорлар таянч эканини таъкидлади.

— Тадбиркорларга шароит ярат-сак, одамларга нафи тегади, ёшларни ўз ортидан эргаштиради. Тадбиркорни сийласак, у халқни сийлайди, — деди Шавкат Мирзиёев.

Йиғилишда Бош вазир ўринбосарлари ва бошқа мутасаддилар ўз тизимини қуйи бўғида ишлатиш бўйича халққа ҳисобот берди.

Вилоятда 2022-2023 йилларда саноат, хизмат кўрсатиш ва қишлоқ хўжалиги соҳаларида умумий қиймати 31 триллион сўм бўлган 1 минг 268 та инвестиция лойиҳаси амалга оширилиши қайд этилди. Қишлоқ хўжалигида 653 та лойиҳа амалга оширилиб, 23 мингта доимий иш ўрни яратилди. Шунингдек, уй-жой ва йўллар қуриш, электр энергияси ва ичимлик суви таъминотини яхшилаш, мактаб ва боғчаларни таъмирлаш бўйича режалар маълум қилинди.

— Биз Фарғонадан катта натижалар кутамиз. Бу эл тарихдан илм, тартиб, маданият, хунармандлик бўйича намуна бўлган. Фарғоналиклар меҳнатсевар, ишбилармон. Бу салоҳиятни, ички имкониятларимизни тўлиқ йўлга қўйиб, халқимизни рози қилиш керак.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизмати материаллари асосида тайёрланди.

КҮН НАФАСИ

МУРОЖААТЛАР ЎРГАНИЛДИ, МУАММОЛАР ЕЧИМ ТОПДИ

2-саҳифада.

16 МАЙ — МАҲАЛЛА РАИСЛИГИГА САЙЛОВ БОШЛАНДИГАН КҮН

Фуқаролар йиғини раисини сайлаш яширин овоз бериш орқали амалга оширилади. Бюллетень овоз берувчи томонидан яширин овоз бериш кабинасида ёки хонасида тўлдирилади. Овоз беришда иштирок этган фуқароларнинг ярмидан кўпрогининг овозини олган номзод фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) лавозимига сайланган, деб ҳисобланади. Агар сайловда фуқаролар йиғинида иштирок этувчилар рўйхатига киритилган фуқароларнинг ярмидан камроғи иштирок этган бўлса, сайлов ўтмаган деб топилади. Сайлов фуқаролар вакилларининг йиғилишларида ўтказилган тақдирда, агар йиғилишда ҳовлилар, уйлар, кўчалардан фуқаролар вакилларининг учдан икки қисмидан камроғи иштирок этган бўлса, сайлов ўтмаган деб топилади.

Сайлов жараёни қандай ўтказилади?

4-саҳифада.

**ТАДБИРКОРЛИК УЧУН
СУБСИДИЯЛАР
КИМЛАРГА АЖРАТИЛАДИ?**

**ҲОКИМ
ЁРДАМЧИСИ
НЕГА ТАЪМАГИРЛИККА ҚЎЛ УРДИ?**

**ХУСУСИЙ
ЎТОҚХОНАЛАР
ТАЛАБАЛАР ДАРДИНИ
АРИТАДИМИ?**

Фурқат туманидаги Янгиқашлоқ йиғинида яшовчи Нилуфархон Қаюмованинг мурожаатида қишлоқ кўчаларидаги электр симёғочлари эскиргани, борлари қўлбола усулида қурилгани баён қилинган. Табиийки, бундай ҳолатда электр таъминотида тез-тез узилишлар рўй беради. Мамлакатимиздаги 20 дан ортиқ вазирлик ва идоралар, секторлар ҳамда вилоят ташкилот раҳбарлари иштирокида ўтказилган оммавий қабуллар жараёнида «Худудий электр тармоқлари» акциядорлик жамияти масъуллари мурожаатни жойига чиқиб ўрганишди. Эртаси куни Янгиқашлоқнинг эскирган симёғочлари янги бетон-устунларга алмаштирилди.

Ўзбекистон туманидаги «Намуна» маҳалласида яшовчи Дониёрбек Исоқов Автомобиль йўллари кўмитаси масъулларидан Яйпан ва Нурафшон шаҳарчаларини боғловчи кўприкни таъмирлашда амалий ёрдам сўради. Масъуллар бу масалани жойига чиқиб ўрганиди, муаммоларни кўздан кечирди, таҳлил қилди. Натижада бу кўприкни капитал таъмирлаш масаласи 2023 йилги Давлат дастурига киритиладиган, пиёдалар йўлаги эса тез кунларда таъмирлаб бериладиган бўлди.

МУРОЖААТЛАР ЎРГАНИЛДИ, МУАММОЛАР ЕЧИМ ТОПДИ

Олий суд ва Судьялар олий кенгаши масъулларига келиб тушган 201 та мурожаатнинг 92 таси жойида ҳал қилинди. Мурожаатлар асосида жиноят ишлари бўйича Қўқон шаҳри, Фурқат, Бешарик, Ўзбекистон, Боғдод, Риштон, Учкўприк, Бувайда туманлари судлари ташкил қилган сайёр суд мажлисларида 49 та иш кўриб чиқилди. Айбини тан олган, шунга мос белгиланган жазонинг маълум қисмини ўтаган, қилмишига минг пушаймон бўлиб ҳаётини ўнлаб олиш учун яна бир имкон сўраган барча мурожаатчиларнинг иши судда батафсил кўриб чиқилиб, ҳар икки томон тингланди. Якунда эса ҳудудлардаги ички ишлар органлари пробацция гуруҳлари тақдимномалари

асосида 36 нафар шахс жазони ўташдан муддатидан олдин шартли озод этилди. Риштонлик Баходир Жиянбоев эса худди шундай оммавий қабуллардаги мурожаатлари асосида 6,5 йил танаффусдан сўнг яқинда эгнига яна ички ишлар либосини кийди. Бу йилги Риштон тумани ички ишлар тизимида ишлаган пайтида 2015 йил охирида ноҳақ ишдан бўшатирилган экан. Кўп йиллик курашлардан сўнг Фарғона вилояти суди фуқаролик ишлари бўйича судлов ҳайъатининг 2022 йил 18 январдаги ажрими асосида уни 2015 йилда хизматдан бўшатиш ҳақидаги буйруқ гайриқонуний деб топилди. Сержант Жиянбоев Риштон тумани ички ишлар бўлими катта инспектори

А
Айтилик,
учкўприклик Иброҳим
Абдуллаевнинг 27
ёшли фарзандлари
Ҳасан ва
Ҳусанда буйрак
етишмовчилиги бор.
Ўтган йили оила бор-
йўғини сарфлаб, донор
топиб, Ҳасанжонга
буйрак қўйдирди.

лавозимига ишга тикланиб, орадаги 6,5 йиллик узилиш хизмат муддатига қўшилди. Яна бир муҳим жиҳат: Баходирга 372 миллион сўм иш Ҳақи ва маънавий зарар ҳам қоплаб берилди. Бош прокуратура масъуллари кўриб чиққан 151 та масаланинг 69 тасига жойида ечим топилди. Айтилик, кўқонлик Ҳабибахон Маматқулова мурожаатидан сўнг кизи Нодира Пулатовага суд қарори асосида икки нафар фарзанди қайтарилиши таъминланди. Боғдодлик Шоҳиста Юсупова ва Ҳамидаҳон Рўзमतова эса 25-мактабга таълим ташкилотига тарбиячи ёрдамчиси вазифасига ишга қабул қилинди. Уч йил ўй бочасини бошқариб, соҳада

анча тажриба тўплаган бувайдалик Зарифахон Жўраева фаолиятини янада кенгайтиришни мақсад қилган экан. Бу аёлни мурожаатидан сўнг 1 млрд. сўм қийматдаги бизнес-режа ўрганилиб, қўллаб-қувватлангани бўлди. Тадбиркор бу лойиҳани ярим маблағини ўз ҳисобидан, қолган ярмини кредит эвазига амалга ошироқчи. Риштонлик Одилжон Қўшматовнинг ўзи яшаётган «Қўрғонча» маҳалласини лимончиликка ихтисослашган худудга айлантириш гоёси Марказий банк масъуллари билан мулоқотдан сўнг лойиҳа тусини олди. Бу билан биргина шу қишлоқда 200 та хонадон томорқасида кредитлар эвазига иссиқхона қуриш ва камида 200 дан зиёд оилаларни қўшимча даромад манбаига олиб чиқиш имкони яратилди. Соғлиқни сақлаш вазирлиги масъуллари билан мулоқотлардан сўнг унлаб эҳтиёжманд оилалар фарзандларини даволатиш учун имтиёзли йўлланмалар, дори-дармонлар ажратилмоқда. Айтилик, учкўприклик Иброҳим Абдуллаевнинг 27 ёшли фарзандлари Ҳасан ва Ҳусанда буйрак етишмовчилиги бор. Ўтган йили оила бор-йўғини сарфлаб, донор топиб, Ҳасанжонга буйрак қўйдирди. Энди ота кичик ўғлига ўз буирагини бермоқчи, бироқ мураккаб жарроҳлик амалиёти учун маблағи йўқ. Мурожаат асосида тез орада Ҳусанжон пойтахтга чақириладиган ва ихтисослаштирилган марказда бепул жарроҳлик амалиёти ўтказиладиган бўлди. Худди шундай мурожаатлар таҳлили

асосида биргина Сўх туманидаги ижтимоий аҳоли оғир 50 нафардан ортиқ инсоннинг мураккаб жарроҳлик амалиётини ўтказиш билан боғлиқ муаммоларига ечим топилди. Сўхлик оқсоқолларнинг жамоавий мурожаатидан сўнг тоғлар орасидаги анклав худудда яна бир катта масалага ечим топилди. Гап шундаки, баҳор келиши билан Сўх дарёсида сув тошиб, икки қирғоқдаги 4 км. узунликдаги каттагина экин майдонига зарар етказмоқда, дарёнинг 700 метр соҳилидаги ҳимоя дамбаси емирилган. Ўрганишлардан сўнг бу муаммони ҳал қилиш учун алоҳида лойиҳа ишлаб чиқилиб, амалга ошириладиган бўлди. Қисқа қилиб айтганда, Фарғона вилоятининг Қўқон шаҳри, Ўзбекистон, Данғара, Фурқат, Бешарик, Боғдод, Бувайда, Риштон, Учкўприк ва Сўх туманлари аҳолиси қамраб олинган икки кунлик оммавий қабулларда 1 минг 61 та масала кўриб чиқилиб, уларнинг 459 таси жойида ҳал қилинди. 219 нафар мурожаатчига ҳуқуқий маслаҳат ва тушунтириш берилган бўлса, 383 та мурожаатни ҳал қилиш бўйича аниқ муддат ва масъуллар белгиланиб, назоратга олинди. Вилоятдаги оммавий қабулларда Ўзбекистон Президенти маслаҳатчиси, Маҳалла ва нурунийларни қўллаб-қувватлаш вазири Турсинхон Худайбергенов иштирок этди.

Мансур АБДУСАТТОРОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти Администрацияси
Бош инспектори.

САЙЁР ҚАБУЛДАН СЎНГ...

«ХАЙРЛИ ИШЛАРГА ҲАМИША КАМАРБАСТА»

Анджон шаҳридаги Алишер Навоий номли маданият ва истироҳат боғида худуддаги фуқаролар учун оммавий қабул ўтказилди.

Турли вазирлик ва республика идоралари раҳбарлари, вилоят ҳокимининг ўринбосарлари, бошқарма ва ташкилотлар раҳбарлари иштирок этган қабулда шаҳар ва туманлардан келган фуқароларнинг бандлик, тадбиркорлик, банк кредити олиш, уй-жой, моддий ёрдам, субсидиялар ажратиш, коммунал хизмат, тиббий хизматлар, маҳалла кўчаларини ободонлаштириш каби масалалар бўйича мурожаатлари тингланди.

Қабул давомида аҳолидан 400 дан ортиқ мурожаат келиб тушди. Уларнинг аксарияти шу ернинг узида ечимини топди. Айрим фуқароларнинг мурожаатлари масъул идораларга қўшимча ўрганиш учун йўналтирилди, ижроси назоратга олинди. Қонуний жиҳатдан ечим топиш имкони бўлмаган мурожаатлар бўйича ҳам фуқароларга тегишли тартибда йўналишлар, тушунтиришлар берилди.

Қабуллар Анджон шаҳри, Анджон, Избоскан, Олтинкўл, Пахтаобод, Балиқчи, Улуғнор, Шаҳрихон туманларида ҳам давом этди.

Шунингдек, Маҳалла ва нурунийларни қўллаб-қувватлаш вазири ўринбосари М.Муҳитдинов томонидан Бўстон, Асака, Шаҳрихон, Улуғнор, Хўжаобод, Олтинкўл ҳамда Марҳамат туманлари фуқаролари учун ташкил этилган оммавий қабул давомида 28 нафар фуқаро қабул қилиниб, муаммоларини бартараф этиш чоралари қўрилди.

Жумладан, мурожаат муаллифларининг 16 нафарига фуқаролар йиғини раиси сайлови тўғрисидаги қонун талаблари тўлиқ тушунтирилди, 1 нафарига ҳуқуқий маслаҳат берилди, 3 нафари соғлиқни сақлаш муассасасига жойлаштириш, 2 нафарига кредит олишда амалий ёрдам кўрсатиш, 2 нафарини ишга жойлаштириш масалалари тегишли масъуллар билан биргаликда ҳал этилди. 1 нафарига субсидия асосида чорвачиликни йўлга қўйиш, 2 нафарига моддий ёрдам ажратиш ҳамда 1 нафари ФВВнинг

масъуллари билан ҳамкорликда иш ташкил қилиш бўйича вилоят ҳокимлиги ҳамда вилоят Адлия бошқармасига йўналтирилди.

— Маҳалла аҳолиси қўлбола, ёғочдан устунлар ўрнатиб, узлари электр сими тортиб олган, — дейди Олтинкўл туманидаги «Сарой-1» маҳалласида яшовчи, меҳнат фаҳрийси З.Тошматов. — Ушбу масалада туман электр тармоқлари корхонасига кўп марта озаки ва ёзма мурожаат қилдик. Лекин натижа бўлмади. Сайёр қабулдан сўнг кўчамизга янги электр тармоғи тортилишига кўмаклашилди бўлди. Халқ дарди, қувонч ва ташвишларига шерик бўлаётган, одамларнинг оғирини енгил қилиш йўлида хайрли ва ибратли ишларни амалга ошираётган Президентимиздан миннатдоримиз.

Анджон вилоятидаги қабуллар давом этмоқда.

Қабулларда Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчиси, Маҳалла ва нурунийларни қўллаб-қувватлаш вазири Турсинхон Худайбергенов, вилоят ҳокими Шўхратбек Абдурахмонов иштирок этди.

9 МИНГ 349 ТА МАҲАЛЛАДА ИШЧИ ГУРУХЛАР ШАКЛЛАНТИРИЛГАН ВА САЙЛОВ ЖАРАЁНЛАРИ БИЛАН БОҒЛИҚ БАРЧА ИШЛАР ТҮЛИҚ ОЛИБ БОРИЛМОҚДА.

ДАСТЛАБ НОМЗОДЛАРНИНГ ҲИСОБОТЛАРИ — МАҲАЛЛА УЧУН НИМА ҚИЛИБ БЕРА ОЛАДИ, ҚАНДАЙ ИШЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШИ ТИНГ ЛАНАДИ.

МАҲАЛЛА РАИСИ САЙЛОВИ: ШАФФОФЛИК, МУҚОБИЛЛИК, ОШКОРАЛИК — ЭНГ МУҲИМ МЕЗОН

Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) сайлови юртимиз ҳаётидаги муҳим ижтимоий-сиёсий жараён саналади. Мазкур воқелик мамлакатимизда шаклланган демократик сайлов тизимининг узвий қисми бўлиб, унда фуқаролар ўз хоҳиш-иродасини эркин ифода этади.

Содиқ АБДУРАСУЛОВ.

Айни кунларда мамлакатимизда фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) сайловини ташкил этиш ва ўтказишга қизгин ҳозирлик кўрилмақда. Ушбу сайлов Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги ҳамда «Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) сайлови тўғрисида»ги қонунларга мувофиқ ўтказилади.

Маҳалла раисларининг ваколат муддати 2022 йил май ойида тугаши муносабати билан Олий Мажлис Сенати Кенгашининг жорий йил 16 мартдаги йиғилишида фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари)нинг навбатдаги сайловини 2022 йил май ойида ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Шу кунги Кенгаш қарори асосида фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) сайловини муносиб тарзда ўтказиш учун Республика кўмаклашувчи комиссияси ташкил этилди ва унинг иш режаси тасдиқланди. Республика кўмаклашувчи комиссияси 23 кишидан иборат бўлиб, унинг таркибига турли соҳа вакиллари киритилган. Улар мазкур сайловни ташкил этиш ва муносиб ўтказиш масалаларида ёрдам беради. 23 кишидан

14 нафари ҳудудларга бириктирилди. Улар сайловга тайёргарликдан тортиб, уни ўтказиш ва яқунлаш жараёнига ҳудудларга кўмаклашади.

Жорий йил 24 март кунини вилоятларда, 25 март кунини эса туманларда ҳам кўмаклашувчи комиссиялар шакллантирилди. Вилоят кўмаклашувчи комиссия вакили туманга, туман кўмаклашувчи комиссияси вакиллари эса тўғридан-тўғри маҳаллаларга бириктирилган ҳолда иш олиб боради. Айни пайтда мавжуд 9 минг 349 та маҳаллада ишчи гуруҳлар шакллантирилган ва сайлов жараёнлари билан боғлиқ барча ишлар тўлиқ олиб борилмоқда. Улар томонидан фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) сайловини ўтказиш масалалари юзасидан аҳоли ўртасида тушунтириш ишлари ташкил этилди.

ЭНДИ РАИСГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБ КУЧАЙДИ

Қонунчиликда сайловни ўтказиш бўйича қарор қабул қилингандан икки ой ўтиб сайлов бошланиши белгиланган. Шунга қўра, 16 март кунини Сенат Кенгашининг «Фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида»ги қарори қабул қилинган бўлса, демак, 16 майдан сайловни бошлашга ружат берилади.

Раисларнинг ваколат муддати 2022 йил май ойида тугаши муносабати билан Олий Мажлис Сенати Кенгашининг жорий йил 16 мартдаги йиғилишида фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари)нинг навбатдаги сайловини 2022 йил май ойида ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Ўзбекистон Президенти ҳузуринда Давлат бошқаруви академиясида Фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) сайловини ташкил этиш ва ўтказишга кўмаклашувчи Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар, туманлар ва шаҳарлар комиссиялари ҳамда Ишчи гуруҳлар аъзолари учун ўтказилган семинар-тренингда шулар ҳақида сўз борди.

Вебинар тарзда «Zoom» платформаси орқали ўтказилган тадбирда Олий Мажлис Сенатининг маҳаллий ҳокимият органлари фаолиятини кучайтиришга кўмаклашувчи комиссияси раиси, Республика комиссияси раиси ўринбосари Толибжон Мадумаров, Марказий сайлов комиссиясида доимий асосда ишловчи, Республика комиссия аъзоси С.Қурбанқулов, Маҳалла ва нуроний-

ларни қўллаб-қувватлаш, Адлия, Ички ишлар вазирликлари масъул ходимлари, шунингдек, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида сайловни ташкил этиш ва ўтказишга кўмаклашувчи ҳудудий ва туман (шаҳар) комиссиялари аъзолари ҳамда ишчи гуруҳлари иштирок этди.

Тадбирда сайловга тайёргарлик кўриш жараёнлари, амалга оширилиши зарур бўлган вазифалар ва уларнинг ижроси, сайловни ўтказишга бевосита масъул бўлган мутасаддиларнинг маъсулиятини янада ошириш масалалари муҳокама этилди.

«Сайловда сайловчиларнинг иштирокини таъминлашда ишчи гуруҳларининг роли», «Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) сайловини ўтказиш тартиби ва сайлов жараёнларининг асосий принциплари», «Сайловни ўтказиш ҳамда ҳужжатларни расмийлаштириш тартиби», «Сайловлар ўтадиган объектларда хавфсизликни таъминлаш, жамоат тартибини сақлаш», «Сайлов жараёнларини ОАВ ларига ёритиш ва аҳолига етказиш» масалалари юзасидан тегишли вазирлик ва идоралар вакиллари раиснинг ҳисоботи тингланди. Мазкур масалалар юзасидан мутасаддиларга тавсиялар берилди.

— Сайланадиган раис бугунги кун талабларига тўла жавоб бериши лозим, — дейди Республика комиссияси масъул котиби Абдураҳмон Бобоев. — Зеро, бугунги кунда маҳалла таркибига давлат органлари кириб келди: ҳоким ёрдамчиси, хотин-қизлар фаоли, ёшлар етакчиси ҳамда профилактика инспектори фаолият олиб бораётти. Янги маҳалла раиси ана шу тўртта бўғинни бириктириб, маҳалла аҳолисининг ижтимоий ҳимоясини, даромадларини ошириши ва аҳолини камбағалликдан чиқариш масалалари ижросини таъминлашга кучи ва билими этиши керак бўлади. Биз мана шу ишларнинг уйдасидан чиқа оладиган раисни топиб сайлашимиз керак. Ана шунда раис эл қорига ярайди. Бугунги тадбирда ҳам айни жиҳатларга эътибор берилиб, сайлов демократик тамойиллар, жумладан, шаффофлик, муқобиллик, ошкоралик принциплари асосида юқори савияда ўтказилиши таъкидланди.

Тадбирда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида 10 май кунини, ҳудудлардаги туман ва маҳаллаларда 11-14 май кунлари секторлар кесимида (таълим муассасалари ва намунали маҳаллалар) семинар-тренинглар ўтказилиши белгиланди.

НОМЗОДЛАРНИНГ 98,6 ФОИЗИ — ОЛИЙ МАЪЛУМОТЛИ САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ

Маҳалла ва нуронийларни қўллаб-қувватлаш бошқармасида вилоят кўмаклашувчи комиссия раиси ва ўринбосарлари бошчилигида «Zoom» платформаси орқали шаҳар ва туман кўмаклашувчи комиссиялари учун ўқув-семинар ташкил этилди.

Тадбирда Олий Мажлис Сенати аъзоси, вилоят кўмаклашувчи комиссия раиси Фармон Тошев фуқаролар йиғини

раислари сайловини ташкил этиш ва ўтказишда амалга ошириладиган долзарб вазифалар ва эътибор бериш лозим бўлган ишларга тўхталиб ўтди.

— Қонунчиликка қўра, ҳар бир маҳалла раислигига муқобиллик асосида икки ва ундан ортиқ номзод кўрсатилади, — дейди вилоят кўмаклашувчи комиссияси раиси ўринбосари, Маҳалла ва нуронийларни қўллаб-қувватлаш бошқармаси бошлиғи Исроил Жабборов. — Шу кунгача вилоятдаги 1126 маҳаллада тузилган ишчи гуруҳлар томонидан фуқаролар фикрлари инобатга олинган ҳолда икки нафардан беш нафаргача, жами 4302 нафар номзод билан сўхбат ўтказилди. Уларнинг 2252 нафари (52,3 фоиз) маҳалла раислигига ўтказиладиган сайловда иштирок этишга муносиб, деб топилган. 2050 нафар номзод эса етарли даражада билимга эга эмаслиги сабабли сайловда иштирок этмаслиги тушунтирилиб, рад этилган. Танлаб олинган номзодларнинг 499 нафари (22,1 фоиз) амалдаги раислар, 1753 нафари (77,8 фоиз) биринчи марта номзоди қўйилганларни ташкил этади.

Номзодларнинг 495 нафари 40 ёшгача, 744 нафари 40-50 ёшли, 909 нафари 50-60 ёшли, 104 нафари эса 60 ёшдан юқори. Қолаверса, 2221 нафари (98,6 фоиз) олий маълумотли, шу билан бирга, айни кунда ишлаб турган тажрибали, фаол ва фидойи 31 нафар ўрта махсус маълумотга эга маҳалла раисларининг номзоди ҳам кўрсатилган. Энг муҳими, уларнинг 291 нафари (13 фоиз) аёл кишилардир.

Белгиланган кунда дастлаб номзодларнинг ҳисоботлари — маҳалла учун нима қилиб бера олади, қандай ишларни амалга ошириши тингланади. Шундан сўнг вакиллар, бюллетенни тўлдириб, ўзи муносиб деб билган номзодга овоз беради. Бюллетенлар сайлов ташкил қилинган жойнинг ўзига — вакиллар кўз ўнгига саналади ва натижалар эълон қилинади. Агар номзодларнинг биронтаси 50 фоиз овоз тўплай олмаса, қайта овоз бериш жараёни ўтказилади.

ҚАШҚАДАРЭ ВИЛОЯТИ. Қарши шаҳрида ташкил этилган ўқув-семинарда вилоятдаги 240 та маҳалладаги ишчи гуруҳлари раҳбарлари, уларнинг ўринбосарлари ва котиблари умумий ҳисобда жами 720 нафар аъзолар қатнашишди.

Маълумки, маҳаллалардаги ишчи гуруҳи сайловчиларга энг ақин бўлган ҳисобланади. Сайлов пайтида ошкораликни таъминлаш, энг муносиб номзодларни қўллаб-қувватлаш учун адолатли сайлов муҳитини яратиш, ишчи гуруҳ аъзоларининг сайлов қонунчилиги босқинчилик ҳуқуқий билимларини ошириш фидойи инсонларнинг фуқаролар йиғини раиси (оқсоқол) этиб сайланишига сабаб бўлиши, шубҳасиздир.

Вилоят бўйлаб ўтказиладиган семинарларда Маҳалла ва нуронийларни қўллаб-қувватлаш вазирлиги масъул ходимлари ҳам иштирок этмоқда.

Ўқув-семинар машғулотида жорий йилнинг 14 майга қадар давом этади.

БИЛАСИЗМИ?

КИМЛАР САНАТОРИЙ-КУРОРТЛАРГА БЕПУЛ ЙЎЛЛАНМА ОЛИШИ МУМКИН?

Қонунчиликка мувофиқ қуйидаги ногиронлар ва кексалар тоифасига бепул санатория-курорт йўлланмалари тақдим этилади:

- уруш ногиронларига ва қатнашчиларига тенглаштирилган шахслар;
- ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг бева хотинлари (бева эрлари);
- республика аҳамиятига молик шахсий пенсия олувчи шахслар;
- Чернобыль ҳалокати сабабли ногирон бўлиб қолган шахслар;
- ядро полигонларида ҳарбий хизматни ўтаган шахслар;

- I ва II гуруҳ ногиронлари, кўзи ожиз I-гуруҳ ногиронини кузатиб борувчи шахс;
- ёлғиз кексалар;
- пенсионерлар.

Йўлланма олиш учун қуйидаги ҳужжатлар Тиббий-ижтимоий хизматлар агентлиги ҳудудий бўлинмаларига топширилиши лозим:

- ариза;
- паспорт нусхаси;
- юқоридаги фуқароларнинг имтиёздан фойдаланиш ҳуқуқини берувчи ҳужжатлар (ногиронликни тасдиқловчи, пенсионерлар учун гувоҳнома ва б.);

— тиббий хулоса. Йўлланмаларни бериш даврийлиги қуйидагича:

- ◆ ҳар йили (навбат асосида);

- ▶ уруш ногиронларига тенглаштирилган шахсларга;
- ▶ республика аҳамиятига молик шахсий пенсия олувчи

- шахсларга;
- ▶ Чернобыль АЭС ҳалокати оқибатида нурланиш касаллигига чалинган ва уни бошидан кечирган шахслар, шунингдек Чернобыль ҳалокати сабабли ногирон бўлиб қолган шахсларга;
- ▶ ядро полигонлари ва бошқа радиация-ядро объектларида ҳарбий хизматни ўтаган шахсларга;
- ▶ ёлғиз кексаларга;
- ▶ 2 йилда 1 мартаба (навбат асосида);
- ▶ уруш қатнашчиларига тенглаштирилган шахсларга;
- ▶ ҳалок бўлган ҳарбий

хизматчиларнинг бева хотинларига (бева эрларига);

- ▶ I ва II гуруҳ ногиронлари, кўзи ожиз I гуруҳ ногиронини кузатиб борувчи шахсга;
- ◆ санаторийларда бўш урин мавжуд бўлган тақдирда 3 йилда 1 мартаба (навбат асосида) — пенсионерларга.

Йўлланмалар 12 кунга, йўлланмаларнинг амал қилиш муддати бошланишидан қамда 10 кун олдин берилади.

Гулмира АБДУРАҲМОНОВА,
Сергели туманидаги
68-умумтаълим мактаби
ўқитувчиси.

ФУҚАРОЛАР ВАКИЛЛАРИНИНГ РЎЙХАТИ САЙЛОВГА УЧ КУН ҚОЛГ АНИДА ХАММА ТАНИШИШИ УЧУН МАХАЛЛА ИДОРАСИ ХАМДА САЙЛОВ ЎТКАЗИЛАДИГАН ЖойГА ОСИБ ҚўЙИЛАДИ.

ОВОЗ БЕРИШДА ИШТИРОК ЭТГАН ФУҚАРОЛАРНИНГ ЯРМИДАН КўПРОГИ ОЛГАН НОМЗОД ФУҚАРОЛАР ЙИГИНИ РАИСИ (ОҚСОҚОЛИ) ЛАВОЗИМИГА САЙЛАНГАНИ АНТИҚИЛАДИ.

САЙЛОВ ЖАРАЁНИ ҚАНДАЙ ЎТКАЗИЛАДИ?

ХОЗИРДА БАРЧА МАХАЛЛАЛАРДА САЙЛОВГА СўНГИ ТАЙЁРГАРЛИК ИШЛАРИ ҚИЗГИН ДАВОМ ЭТМОҚДА. БУГУНГАЧА ВИЛОЯТ ВА ТУМАН КўМАҚЛАШУВЧИ КОМИССИЯЛАРИ ТУЗИБ БўЛИНДИ, МАХАЛЛАЛАРДА ИШЧИ ГУРУХЛАР ШАҚЛЛАНТИРИЛДИ, ВАКИЛЛАР САЙЛАНИБ, РАИСЛИККА НОМЗОДЛАРНИНГ БАРЧАСИ САРАЛАНДИ. ЭНДИГИ ВАЗИФА — САЙЛОВНИ НАМУНАЛИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ЎТКАЗИШДАН ИБОРАТ. ГАЗЕТАМИЗ ОРҚАЛИ ЮҚОРИДАГИ ЖАРАЁНЛАР БОСҚИЧМА-БОСҚИЧ ЁРИТИЛДИ. БУ ГАЛ САЙЛОВНИ ЎТКАЗИШ БИЛАН БОғЛИҚ ЖАРАЁНГА ТўХТАЛИБ ўТАМИЗ.

НОМЗОДЛАР ВА ВАКИЛЛАР ҚАНДАЙ ТАНИШТИРИЛАДИ?

Ишчи гуруҳ туман (шаҳар) ҳокимининг ижобий хулосалари бўйича тақдим этилган фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) лавозимига номзодлар ҳақидаги ахборотни (автобиографияси, сайловдаги дастурини) фуқаролар йиғини биносига, гузарларга ва аҳоли гавжум бўлган жойларга осиб қўяди. Бу сайловларнинг шаффоф ва ошкоралигини таъминлаш шубҳасиз. Боиси фуқароларнинг эркин хоҳиш билдириши ва мустақил танлов ҳуқуқини амалга ошириши бевосита номзод ҳақидаги тўлиқ ва батафсил ахборотга эга бўлиши билан боғлиқ. Сайлов жараёнига дахлдор ахборотларнинг веб-сайтларда бериб борилиши фуқароларнинг уйда туриб ҳам сайлов жараёнига тааллуқли янгиликлардан бохабар бўлиш имконини яратди.

Ишчи гуруҳи томонидан сайлов кунига қадар худуддаги ҳовлилар, уйлар, кўчаларда ўтказилган умумий йиғилиш баённомасига асосан, фуқароларнинг сайланган вакилларининг рўйхати тузилиб, ишчи гуруҳ раиси ва котиби томонидан имзоланади. Фуқаролар вакилларининг рўйхати сайловга уч кун қолганида ҳамма танишиши учун маҳалла идораси ҳамда сайлов ўтказиладиган жойга осиб қўйилади. Фуқаролар вакилларининг йиғилишига ҳовлилар, уйлар, кўчалардан фуқароларнинг вакиллари юборилади.

КУН ТАРТИБИГА ҚАНДАЙ МАСАЛАЛАР КИРИТИЛАДИ?

Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) сайлови бўйича ўтказиладиган фуқаролар йиғинига (фуқаролар вакилларининг йиғилишига) ишчи гуруҳнинг раҳбари раислик қилади. Фуқаролар йиғини (фуқаролар вакилларининг йиғилиши) кун тартибига, қоида тарихида, куйидаги масалалар киритилади:
■ саноқ комиссиясини сайлаш;
■ фуқаролар йиғини раисини сайлаш. Иш регламенти, шу жумладан, фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) лавозимига номзодларнинг маърузалари, уларнинг муҳокамаси, саволлар ва жавоблар учун вақт

белгиланади. Фуқаролар йиғини раиси сайлови бўйича овоз бериш натижаларини аниқлаш учун қамида уч кишидан иборат таркибда саноқ комиссияси ҳамда комиссия раисини сайлайди.

ЙИГИЛИШ ҚАНДАЙ ОЛИБ БОРИЛАДИ?

Йиғилишга раислик қилувчи фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) лавозимига номзодларни эълон қилади ва алифбо тартибда номзодларнинг ҳар бирига сўз беради. Номзодлар ўз дастурий маърузалари билан сўзга чиқадилар. Савол-жавоблардан сўнг саноқ комиссияси томонидан ваколатли вакилларга сайлов бюллетенлари берилади.

БЮЛЛЕТЕН ҚАНДАЙ ТўЛДИРИЛАДИ?

Бюллетенга номзодларнинг фамилияси, исми, отасининг исми алифбо тартибда кирилади. Ҳар бир бюллетеннинг орқа томонида ишчи гуруҳи раҳбари ва бир нафар аъзосининг, шунингдек, фуқаролар йиғинига бириктирилган туман (шаҳар) кўмаклашувчи комиссияси аъзосининг имзоси ҳамда фуқаролар йиғинининг муҳри қўйилган бўлиши лозим. Фуқаролар йиғини раисини сайлаш яширин овоз бериш орқали амалга оширилади. Бюллетен овоз беришчи томонидан яширин овоз бериш кабиносига ёки хонасида тўлдирилади. Овоз беришчи бюллетеннинг ўнг томонида ўзи ёқлаб овоз бераётган номзоднинг фамилияси қаршигада жойлашган бўш қатакка «+», «✓» ёхуд «х» белгисини қўяди ва бюллетенни сайлов кутисига ташлайди.

ОВОЗЛАР ҚАНДАЙ САНАБ ЧИҚИЛАДИ?

Овоз бериш тугаганидан кейин саноқ комиссияси томонидан сайлов кутилари очилади ва фуқаролар йиғини раиси лавозимига ҳар бир номзод бўйича санаб чиқилади. Овозларни санаш натижалари бўйича саноқ комиссияси томонидан баённома тузилади ҳамда комиссия раиси ва аъзолари томонидан имзоланади. Саноқ комиссиясининг баённомасида қуйидагилар кўрсатилади:
► фуқаролар йиғини (фуқаролар вакилларининг йиғилиши) иштирокчиларининг умумий сони;
► овоз беришда иштирок этган фуқаролар йиғини (фуқаролар вакилларининг йиғилиши) иштирокчилари сони;
► овоз бериш ўтказилганида бюллетенлар олган фуқаролар йиғини (фуқаролар вакилларининг йиғилиши) иштирокчилари сони;
► фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) лавозимига ҳар бир номзодни ёқлаб берилган овозлар сони;

Фуқаролар вакилларининг рўйхати сайловга уч кун қолганида ҳамма танишиши учун маҳалла идораси ҳамда сайлов ўтказиладиган жойга осиб қўйилади.
Фуқаролар вакилларининг йиғилишига ҳовлилар, уйлар, кўчалардан фуқароларнинг вакиллари юборилади.

► овоз бериш ўтказилаётганда ҳақиқий эмас деб топилган бюллетенлар сони. Саноқ комиссиясининг баённомаси саноқ комиссиясининг раиси томонидан ўқиб эшиттирилади ва фуқаролар йиғини (фуқаролар вакилларининг йиғилиши) томонидан тасдиқланади.

САЙЛОВ ЯКУНЛАРИ ҚАНДАЙ ЧИҚАРИЛАДИ?

Овоз беришда иштирок этган фуқароларнинг ярмидан кўпрогининг овозини олган номзод фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) лавозимига сайланган, деб ҳисобланади. Фуқаролар йиғинининг (фуқаролар вакилларининг йиғилиши) сайлов якунлари бўйича қарори қабул қилинади ҳамда раислик қилувчи томонидан ўқиб эшиттирилади. Фуқаролар йиғини (фуқаролар вакилларининг йиғилиши) баённомаси икки нусхада тузилиб, бир нусхаси сайлов якунларини умумлаштириш учун тегишли туман ва шаҳар комиссиясига тақдим этилади. Тегишли туман ва шаҳар комиссиялари

фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) сайлови якунларига доир умумлаштирилган маълумотларни юқори турувчи комиссияга топширади.

САЙЛОВ ҚАЧОН ЎТМАГАН ДЕБ ТОПИЛАДИ?

Агар сайловда фуқаролар йиғинида иштирок этувчилар рўйхатида киритилган фуқароларнинг ярмидан камроғи иштирок этган бўлса, сайлов ўтмаган деб топилади. Сайлов фуқаролар вакилларининг йиғилишларида ўтказилган тақдирда, агар йиғилишда ҳовлилар, уйлар, кўчалардан фуқаролар вакилларининг учдан икки қисмидан камроғи иштирок этган бўлса, сайлов ўтмаган деб топилди. Қолаверса, сайлов давомида ёки овозларни санаб чиқишда йўл қўйилган ва овоз бериш якунларига таъсир қилган қойдабузарликлар туфайли сайлов суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилдиш мумкин.

ТАКРОРИЙ ОВОЗ БЕРИШ ҚАНДАЙ БўЛАДИ?

Агар фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) лавозимига икки нафардан ортиқ номзод кўрсатилган ва улардан биронтаси ҳам сайланмаган бўлса,

фуқаролар йиғини (фуқаролар вакилларининг йиғилиши) энг кўп овоз олган икки номзод бўйича такрорий овоз бериши ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилади.

Такрорий овоз бериш қонунчилик талабларига риоя этилган ҳолда ўтказилади. Бунда овоз беришда иштирок этган фуқароларнинг овозини бошқа номзодга нисбатан кўпроқ олган номзод фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) лавозимига сайланган ҳисобланади.

ТАКРОРИЙ САЙЛОВ ЎТКАЗИЛИШИ МУМКИМИ?

Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) такрорий сайлови куйидаги ҳолларда ўтказилади, агар:
♦ аввалги сайлов ўтмаган ёки ҳақиқий эмас деб топилган бўлса;
♦ такрорий овоз бериш фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) сайловдан ҳақиқий аниқлаш имконини бермаса;
♦ фуқаролар йиғинида (фуқаролар вакилларининг йиғилишида) раис (оқсоқол) лавозимига кўпи билан икки нафар номзод кўрсатилган ҳамда улардан биронтаси ҳам сайланмаган бўлса.
Такрорий сайлов бир ойлик муддатдан кечиктирмасдан ўтказилади.

P.S.: Келгуси соҳимизда сайлов натижаларига кўра сайланган фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) томонидан бир ой ичида фуқаролар йиғини мажлиси (фуқаролар вакилларининг йиғилиши)ни ўтказиш, раис маслаҳатчиларини, асосий йўналишлар бўйича комиссияларни, «Ота-оналар университети», «Аёллар маслаҳат кенгаши», «Кексалар маслаҳат гуруҳи» жамоатчилик тузилмалари таркибини сайлаш билан боғлиқ жараёнларга тўхталиб ўтамик.

БИЛАСИЗМИ?

ФУҚАРОЛАР ЙИГИНИ НИМА?

Фуқаролар йиғинида ўн саккиз ёшга тулган ва тегишли худудда доимий яшаётган шахслар қатнашади.
Фуқаролар йиғини органлари:
■ фуқаролар йиғини кенгаши;
■ фуқаролар йиғини фаолиятининг асосий йўналишлари бўйича комиссиялар;
■ тафтиш комиссияси.
Фуқаролар йиғини тўғрисидаги намунавий Низом Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади.
Фуқаролар йиғини органларининг фаолиятини ташкил этиш тартиби:
Фуқаролар йиғини органларининг фаолиятини ташкил этишни унинг кенгаши ҳамда фуқаролар йиғинининг раиси (оқсоқоли) амалга оширади.
Фуқаролар йиғини раисининг (оқсоқолининг) ёшлар масалалари бўйича ҳамда кексалар ва фахрийлар ишлари бўйича маслаҳатчилари уртасида вазифаларни тақсимлаш,
раиснинг (оқсоқолнинг) тақдимномасига кўра, фуқаролар йиғини томонидан амалга оширилади.
Ўзбекистон Республикаси Президентининг фавқулодда ҳолатни жорий этиш тўғрисидаги фармони асосида фавқулодда ҳолат жорий этилган худудда фавқулодда ҳолатнинг амал қилиш даврида фуқаролар йиғинининг ваколатларини тўлиқ ёки қисман тўхтатиб турилиши мумкин.
Фуқаролар йиғини аҳоли манфаатларини йўқолади ва унинг номидан тегишли худуд доирасида амал қиладиган қарорлар қабул қилади.
Фуқаролар йиғини ўзи тасдиқлаган низом асосида фаолият юритади.
Фуқаролар йиғинининг ваколатларига қуйидагилар кирди:
► фуқаролар йиғини раисини (оқсоқолини), унинг маслаҳатчиларини, асосий йўналишлар бўйича комиссиялар ҳамда тафтиш комиссиясининг раисларини ва аъзоларини сайлайди;
► фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) маслаҳатчиларининг ва фуқаролар йиғини кенгаши девонининг микдор таркибини белгилайди;
► фуқаролар йиғинининг фаолият дастурини ва харажатлар сметасини, худудни комплекс ривожлантириши таъминлашга, тегишли худуд доирасида ободонлаштиришга, кулалмзорлаштиришга ва санитария ҳолатини яхшилашга қаратилган тadbирлар режаларини тасдиқлайди;
► аҳолининг ижтимоий ночор қатламларини қўллаб-қувватлаш бўйича чора-таdbирларни амалга оширади, ушбу мақсадда марказлаштирилган тарзда ажратиладиган давлат маблағларидан қонунчиликда белгиланган тартибда мақсадли ва самарали фойдаланилишини таъминлайди;
► ҳар чоракда қамида бир марта фуқаролар йиғини раисининг (оқсоқолининг), маслаҳатчиларининг,

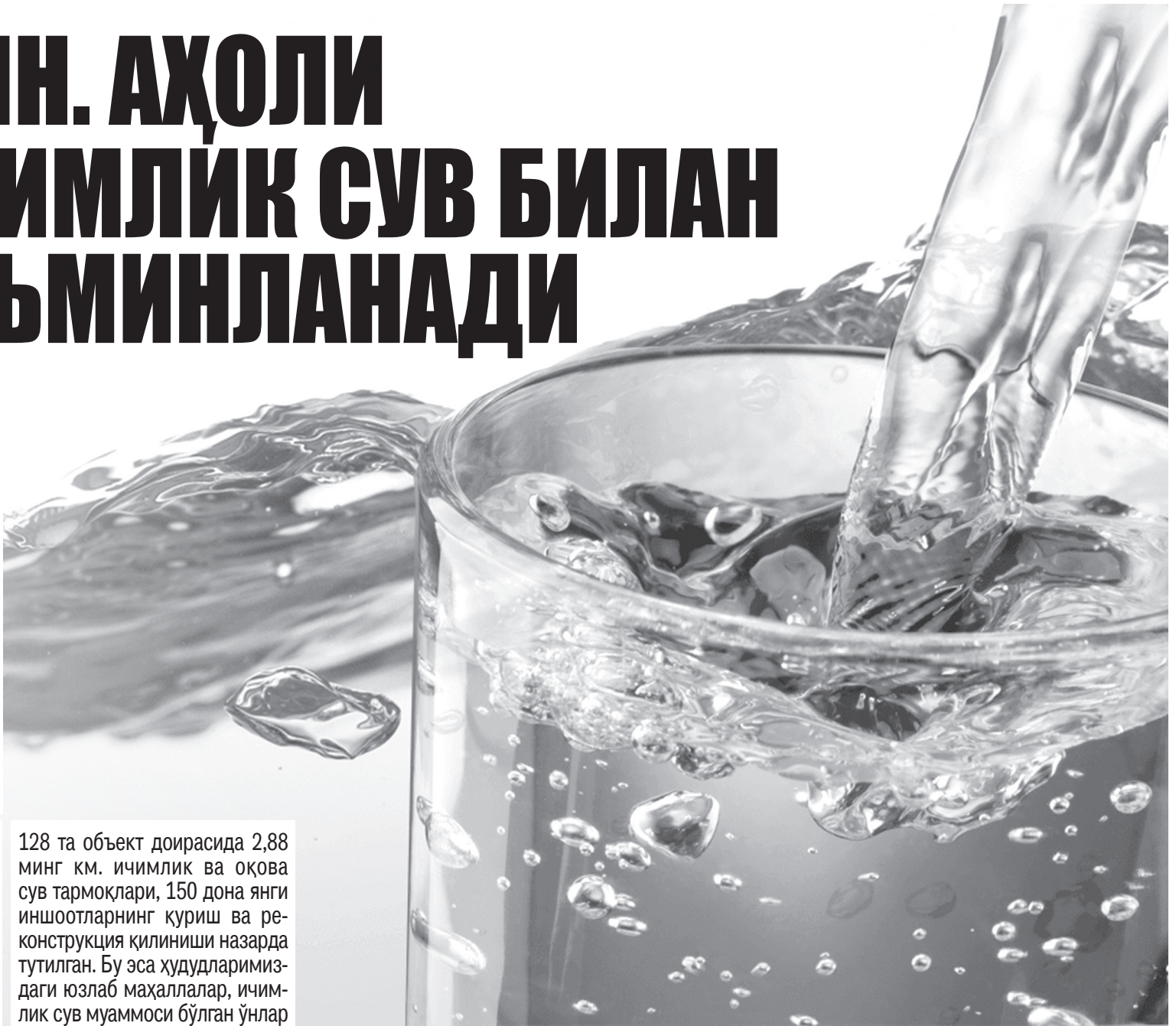
Адлия ҳамда Маҳалла ва нуронийларни қўллаб-қувватлаш вазирликлари ҳамкорлигида тайёрланди.

1,6 МЛН. АҲОЛИ ИЧИМЛИК СУВ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИ

Маҳалла раислари билан суҳбатлар чоғида жойларда аҳолини қийнаётган муаммолардан бири — тоза ичимлик сув билан таъминланганлик даражаси бўлиб қолаётгани тўғрисида кўп эшитамиз. Сувни пулга сотиб оладиган, хонадонларда ичимлик суви сақлаш учун ҳовузлар барпо этилган ҳудудларимиз хали талай. Гоҳ бундай маҳаллаларга сув ташийдиган машиналарнинг етиб бориши катта муаммога айланиб кетади. Бутун қишлоқ учун биттагина жилдираб оқадиган насос, ёз ойларида қуриб қоладиган қудуқлар бор.

Ичимлик сув муаммоси нафақат Қашқадарё, Сурхондарё, Навоий, Қорақалпоғистоннинг чекка қишлоқлари, балки айрим вилоят марказлари, ҳатто сув танқислиги ҳеч қачон кузатилмаган Фарғона водийсининг баъзи ҳудудларида кун тартибга чиқиб бормоқда. Булар — инкор этиб бўлмайдиган ҳақиқатлар. Мазкур жараён дунё бўйлаб кузатилаётган тақчиллик, иқлим ва экологик ўзгаришлар, аҳоли сонининг муттасил ортиб бориши билан боғлиқ.

Хўш, масала юзасидан ҳуқуқат томонидан қандай чора-тадбирлар амалга оширилиши кутилмоқда?

40 МИНГ КИЛОМЕТР ЯНГИ ҚУВУРЛАР ТОРТИЛАДИ

Тўғри, кейинги йилларда мамлакатимизда аҳолини таъминлаш яхшилаш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилаётган. Масалан, узок йиллардан буён ичимлик сув танқислиги, экологик муаммолардан азият чекаётган Қорақалпоғистон Республикаси Мўйноқ туманига сув қувурлари тортиб борилгани бунга яққол мисол бўла олади. Шу билан бирга, республикамизнинг бошқа ҳудудларида мазкур масалада жиддий қадамлар қўйилган.

— «2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тарақиёт стратегиясининг «Инсон қадрини улуғлаш ва фаол маҳалла йили»да амалга оширишга оид Давлат дастурида бу борада устувор вазифалар белгиланган, — дейди Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги Аҳборот хизмати раҳбари Жамолдин Қаландаров. — Хусусан, дастур асосида республика аҳолисини ичимлик сув билан таъминланганлик даражасини қарийб 87 фоизга етказиш бўйича (ҳар бир ҳудуд кесимида) лойиҳа тақлифи ишлаб чиқилди. Лойиҳага кўра, халқаро молия институтларининг 26,6 трлн. сўм кредити, республика бюджетининг 13,4 трлн. сўм маблағлари ҳисобидан 3 697 та иншоот ҳамда 40,5 минг км. ичимлик ва оқова сув тармоқлари қурилиши режалаштирилган. 2022 йилда Инвестиция дастурига асосан,

128 та объект доирасида 2,88 минг км. ичимлик ва оқова сув тармоқлари, 150 дона янги иншоотларнинг қуриш ва реконструкция қилиниши назарда тутилган. Бу эса ҳудудларимиздаги юзлаб маҳаллалар, ичимлик сув муаммоси бўлган ўнлар шаҳарларимиздаги аҳоли учун айна мудоаодир.

БУ ҲАЛИ ҲАММАСИ ЭМАС...

Албатта, тизим фақатгина юқоридаги лойиҳалар билан чекланиб қолмайди. Бошқа дастур ва ташаббуслар доирасида амалга оширилаётган ва оширилган ишлар салмоғи катта. Жумладан, Президентимизнинг 2022 йил 18 мартдаги «2022-2026 йилларда «Обод қишлоқ» ва «Обод маҳалла» дастурларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига биноан, жорий йилда 373 та объектда 3 882,2 км. ичимлик ва оқова сув тармоқлари, 431 та иншоотни қуриш ва реконструкция қилиш мақсадида 1,0 трлн. сўм маблағлар ажратилиши режалаштирилди.

Шунингдек, 2022 йилга мўлжалланган Инвестиция дастурига мувофиқ, халқаро молия институтлари иштирокидаги 18 та лойиҳа доирасида жорий йилда 245,2 млн. доллар қарз маблағлари ўзлаштирилиши белгиланган. Ушбу маблағлар ҳисобидан 576,2 км. ичимлик, 116,6 км. оқова сув қувурлари, 2 та сув тозалаш, 29 та ичимлик сув тақсимлаш, 7 та оқова сув тозалаш иншоотлари, 3 та сув миноралари, 42 та сув резервуарлари ҳамда 22 та оқова сув насос станциялари қурилиши кўзда тутилган.

Албатта, қуруқ рақамлар оддий ўқувчини чалғитиши мумкин. Хўш, бу рақамлар

ортида нималар ётибди? Сарфланадиган пуллар натижасида кўплаб ҳудудларда тармоқдаги камчиликлар ҳал этилиши билан бир қаторда жорий йилнинг ўзида 1,6 млн. нафардан ортиқ аҳоли илк бор ичимлик сув билан таъминланиши, яъни «водопровод»дан фойдалана бошлашни айтиб ўтиш мумкин. Шу билан бирга, 3,4 млн. нафар аҳолининг ичимлик сув таъминоти яхшиланади. Энг муҳими, аҳолининг сув билан таъминланганлик даражаси 69,7 фоиздан 74,2 фоизга етказилади.

ФАҚАТ СУВ ЭМАС...

Бу ўринда нафақат аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш, балки уй-жойлардан фойдаланишнинг янгича тузилмаларини жорий этиш орқали муаммоларни ҳал этишга бел боғланганини айтиб ўтиш керак. Масалан, давлатимиз раҳбарининг ўтган йил июнь ойидаги тегишли қарорига мувофиқ, тажриба тарихида республиканинг 15 та ҳудудида 15 та бошқарувчи ташкилот танланиб, фаолияти тўлиқ йўлга қўйилган. Бунда 1 227 та кўп қаватли уй-жойларни бошқариш учун тегишли шартномалар тузилган.

Мазкур қарор кўп қаватли уйларни бошқариш соҳасида бир қатор ижобий ўзгаришларга туртки берди. Жумладан, 2021 йил ва 2022 йилнинг биринчи чорагида ширкатлар томонидан

самарасиз бошқарилган уйлар сони 35 мингдан 14 минггача қисқартирилди. «Оғир» тоифадаги ширкатларнинг сони 1 047 тадан, 717 тага камайди.

Уй-жой фондини янгилаш борасида салмоқли ишлар қилинган. Масалан, 2017-2021 йиллар давомида кўп қаватли уйлар ва уларга туташ ҳудудларда 27 792 та уй-жойларда жами 1 799 млрд. сўмлик таъмирлаш ишлари амалга оширилган. 2022-2025 йилларда эса кўп қаватли уйлар ва уйларга туташ ҳудудларда 6 085 та уй-жойларда жами 734 млрд. сўмлик таъмирлаш ишлари режалаштирилган.

ЭНГ КОРРУПЦИЯЛАШГАН СОҲАЛАРДАН БИРИ ЭДИ

Шаҳарларда яшайдиган исталган одамингиз тасдиқлаши мумкин: шу пайтгача кўп қаватли уйлар ширкат хўжалиги мамлакатимиздаги энг коррупциялашган соҳалардан бири ҳисобланарди. Бунга ўтган йиллар мобайнида ноқонуний сарфланган миллиардлаб сўм халқ маблағлари тўғрисидаги кўплаб хабарларни мисол қилиб келтириш мумкин. Шу боис вазирликда коррупцияга қарши тизим фаолияти соҳада коррупция хавф-хатарларини ўз вақтида аниқлаш ва чек қўйиш, уларнинг оқибатларини, уларга имкон берувчи сабаблар ва шарт-шароитларни бартараф этиш ҳамда уларни минимум

даражага туширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Хусусан, кўп квартирали уйлар ширкат аъзолари томонидан унинг умумий мулкни сақлаш учун йиғиладиган мажбурий бадал пуллари миқдори ва уни сарфлашни рақамлаштириш ишлари амалга оширилди. Ходимларни моддий рағбатлантириш тартиби, мезонлари, уларга устамалар белгилаш учун эришилиши лозим бўлган рейтинг кўрсаткичларни белгилаш тартиби ишлаб чиқилди.

28 МИЛЛАРД СЎМ ЎЗЛАШТИРИБ КЕТИЛГАН

Шунга қарамай, ҳамон талон-торожиқ ҳолатлари учраб турибди. Масалан, вазирлик ички назорат тузилмалари томонидан 2021 йил давомида ва ҳозирги кунга қадар ноқонуний харажатларни, суиистеъмолчиликларни олдини олиш мақсадида марказий аппарат ва тизим ташкилотларида бир неча назорат тадбирлари ўтказилган. Бунинг натижасида 28,5 млрд. сўм ноқонуний ҳолатлар, суиистемолчиликлар ва талон-торожиқлар аниқланиб, етказилган зарар бартараф этилиши таъминланмоқда.

Уйлаймизки, амалга оширилаётган ишлар тез орада аҳолини қийнаётган қатор камчиликларнинг бартараф этилишига сабаб бўлади.

Улўббек ИБОДИНОВ.

БИЛАСИЗМИ?

ИНСОН АЪЗОЛАРИ ТРАНСПЛАНТАЦИЯСИ ҚОНУН БИЛАН ТАРТИБГА СОЛИНДИ

«Инсон аъзолари ва тўқималарининг трансплантацияси тўғрисида»ги Қонун (УРҚ-768-сон, 11.05.2022 й.) Президент томонидан имзоланди.

Қонунга мувофиқ, инсон аъзолари ва тўқималарини олиш ҳамда уларнинг трансплантацияси давлат соғлиқни сақлаш тизимининг тиббиёт муассасалари томонидан амалга оширилади, ушбу муассасаларнинг рўйхати Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Инсон аъзоларини ва (ёки) тўқималарини реципиентларга трансплантация қилиш инсон аъзоларининг ва (ёки) тўқималарининг трансплантацияси зарурлиги тўғрисидаги тиббий ҳулоса асосида амалга оширилади. Трансплантация реципиентнинг ёзма розилиги билан амалга оширилади. Қонунга кўра, инсон аъзоларини ва (ёки) тўқималарини унинг мурдасидан олишга унинг тириклик чоғидаги нотариал тартибда тасдиқланган ёзма розилиги мавжуд бўлган тақдирда йўл қўйилади. Тирик донорни ундан

аъзосини ва (ёки) тўқималарини олиш учун розилик беришга мажбурлаш тақиқланади. Қуйидагиларга нисбатан инсон аъзоларини ва (ёки) тўқималарини олишга йўл қўйилмайди: ♦ 18 ёшга тўлмаган шахсларга (бундан суяк илгини трансплантация қилиш ҳоллари мустасно); ♦ белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз деб топилган шахсларга, шунингдек руҳий ҳолатнинг бузилишлари (руҳий касалликларга) чалинган шахсларга; ♦ қамқоқда ёки озодликдан маҳрум этиш жойларида сақланаётган шахсларга; ♦ I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган шахсларга;

♦ ҳомиладор аёлларга; ♦ шахси аниқланмаган шахсларга; ♦ муайян яшаш жойи бўлмаган шахсларга; ♦ «Меҳрибонлик», «Саховат» ва «Мурувват» уйларида яшовчи шахсларга; ♦ аъзоси ва (ёки) тўқималари илгари трансплантация учун олинган шахсларга. Ўзбекистон фуқароси чет давлат фуқароси бўлган реципиент учун донор бўлиши мумкин эмас. Трансплантация қилинадиган инсон аъзоларини ва (ёки) тўқималарини Ўзбекистондан ташқарига олиб чиқиш тақиқланади. Инсон аъзоларидан ва (ёки)

тўқималаридан фойдаланиш устидан назоратни амалга ошириш, шунингдек трансплантацияга муҳтож шахсларга тезкор тиббий ёрдам кўрсатиш мақсадида Донорларнинг, реципиентларнинг, шунингдек инсон аъзоларининг ва (ёки) тўқималарининг ягона давлат реестри ташкил этилади. Ягона давлат реестрида: ♦ аъзоларнинг ва (ёки) тўқималарнинг потенциал реципиентлари; ♦ ўзига нисбатан аъзолар (аъзонинг бир қисми) ва (ёки) тўқималарнинг трансплантацияси бажарилган реципиентлар; ♦ ўзидан аъзолар ва (ёки) тўқималар олинишига

нотариал тартибда тасдиқланган ёзма розилик берган тирик донорлар; ♦ ўзининг биологик ўлими юз бериши факти аниқланганидан кейин ўз танасидан (танасининг қолдиқларидан) аъзолар ва (ёки) тўқималар олинишига тириклик чоғида нотариал тартибда тасдиқланган ёзма розилик берган шахслар; ♦ ўзидан трансплантация учун аъзолар ва (ёки) тўқималар олинган донорлар тўғрисидаги маълумотлар кўрсатилган бўлиши керак. Ягона давлат реестрида сақланадиган маълумотлар шифокор сиридир. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

